

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی همدان
دانشکده بهداشت

الگوی برنامه دوره آموزشی

نام درس: کارآزمایی بالینی
فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی
گروه آموزشی: اپیدمیولوژی
آدرس پست الکترونیکی: poorolajal@umsha.ac.ir
تعداد واحد: ۲ واحد نظری
نام استاد: دکتر جلال پورالعجل

*****

هدف کلی

آشنایی دانشجویان و افزایش آگاهی ایشان نسبت به مفاهیم ذیل می‌باشد.

- ❖ مقدمه و معرفی درس
- ❖ طراحی کارآزمایی بالینی
- ❖ تصادفی سازی و کورسازی
- ❖ آنالیز داده های پیوسته
- ❖ آنالیز داده های گروه بندی شده
- ❖ اصول اخلاقی
- ❖ مطالعه مرور ساختارمند و متاآنالیز

*****

اهداف اختصاصی

آشنایی دانشجویان و افزایش آگاهی ایشان نسبت به مفاهیم ذیل می‌باشد.

- ❖ فصل اول: مقدمه و معرفی درس
- ۱ طرح کارآزمایی بالینی
- ۲ انواع گروه کنترل
- ۳ انواع مداخلات
- ۴ تصادفی سازی
- ۵ کورسازی
- ۶ مخفی سازی
- ۷ ثبت پروتکل

۸ فازهای کارآزمایی بالینی

❖ فصل دوم: طراحی کارآزمایی بالینی

- ۱ کارآزمایی بالینی موازی
- ۲ کارآزمایی بالینی متقاطع
- ۳ کارآزمایی بالینی فاکتوریل
- ۴ کارآزمایی بالینی خوشه ای
- ۵ کارآزمایی بالینی چند مرکزی
- ۶ کارآزمایی بالینی با کنترل فعال

❖ فصل سوم: تصادفی سازی و کورسازی

- ۱ انتخاب تصادفی
- ۲ تخصیص تصادفی
- ۳ تخصیص تصادفی منظم
- ۴ تخصیص تصادفی ساده
- ۵ تخصیص تصادفی بلوک بندی شده
- ۶ تخصیص تصادفی طبقه ای
- ۷ تخصیص تصادفی تطبیق یافته

❖ فصل چهارم: آنالیز داده های پیوسته

- ۱ آنالیز پایه
- ۲ آنالیز پیامد
- ۳ آنالیز نمره تغییرات
- ۴ آنالیز واریانس
- ۵ آنالیز طرح متقاطع: بررسی اثر دوره
- ۶ آنالیز طرح متقاطع: بررسی اثر باقیمانده
- ۷ آنالیز طرح متقاطع: بررسی اثر درمان

❖ فصل پنجم: آنالیز داده های گروه بندی شده

- ۱ انحراف از پروتکل و عدم تمکین
- ۲ خروج از مطالعه و تحلیل حساسیت
- ۳ آنالیز هم متغیره
- ۴ مقایسه های متعدد

❖ فصل ششم: اصول اخلاقی

- ۱ تاریخچه
- ۲ معاهده هلسینکی
- ۳ کدهای اخلاقی

❖ فصل هفتم: مطالعه مرور ساختارمند و متاآنالیز

- ۱ مطالعه مروری و مرور ساختارمند
- ۲ استراتژی جستجو
- ۳ انتخاب مقالات
- ۴ استخراج داده
- ۵ بررسی ناهمگنی
- ۶ بررسی سوگیری انتشار
- ۷ تهیه و تفسیر نمودار انباشت
- ۸ تحلیل حساسیت
- ۹ ارزیابی کیفی مطالعات

شیوه های یاددهی و یادگیری

با توجه به مقطع تحصیلی مخاطبان در این درس، رویکرد غالب در اجرای این درس مشارکتی و تعاملی خواهد بود. بر این اساس، دانشجویان منابع معرفی شده را مطالعه و با آمادگی برای بحث و تعامل در کلاس حضور می یابند..

روش آموزش

آموزش این درس به صورت نظری خواهد بود. مباحث نظری در کلاس و به صورت سخنرانی و همچنین پرسش و پاسخ ارائه خواهد شد. در پایان هر مبحث مثالها و سؤالاتی برای یادگیری بهتر فراگیران طرح خواهد شد. سپس به سؤالات مطرح شده با مشارکت فراگیران پاسخ داده خواهد شد.

امکانات آموزشی

کلاس درس
وسایل کمک آموزشی (ویدئو پروژکتور)

ارزشیابی

ارزشیابی به صورت امتحان کتبی با طرح ۴۰ سؤال چهار گزینه ای بدون نمره منفی در پایان دوره انجام می شود.

منابع اصلی درس

- 1 Chow S-C, Liu J-P. Design and Analysis of Clinical Trials: Concepts and Methodologies. 3rd. New Jersey: John Wiley & Sons; 2014.
- 2 Borenstein M, Hedges LV, Higgins JPT, Rothstein HR. Introduction to Meta-Analysis. Cornwall: John Wiley & Sons; 2009.

جدول زمانبندی درس اصول اپیدمیولوژی

جلسه	سر فصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
۱	مقدمه و معرفی درس	۲	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۲	طراحی کارآزمایی بالینی	۶	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۳	تصادفی سازی و کورسازی	۶	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۴	آنالیز داده های پیوسته	۴	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۵	آنالیز داده های گروه بندی شده	۲	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۶	اصول اخلاقی و نحوه گزارش نویسی	۴	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۷	مطالعه مرور ساختارمند و متآنالیز	۸	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۸	جمع کل ساعات نظری و عملی	۳۲	-	-	-